

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

European
Coalition
of Cities
against Racism

International Coalition
of Inclusive and
Sustainable Cities – ICCAR

Γιατί είναι απαραίτητο;

Θεμελίωση

Εφαρμογή στην πράξη

Παρακολούθηση

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Η ΠΟΛΗ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΕΝΕΡΓΟ ΡΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΩΣ

- δημοκρατικός θεσμός
- φορέας θέσπισης κανόνων
- εργοδότης
- **πάροχος υπηρεσιών**
- αναθέτουσα αρχή

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 10 ΣΗΜΕΙΩΝ ECCAR

- 1 Μεγαλύτερη επαγρύπνηση κατά του ρατσισμού
- 2 Αξιολόγηση του ρατσισμού και των διακρίσεων και παρακολούθηση των αστικών πολιτικών
- 3 Καλύτερη υποστήριξη για τα θύματα του ρατσισμού και των διακρίσεων
- 4 Μεγαλύτερη συμμετοχή και καλύτερα ενημερωμένοι κάτοικοι πόλεων
- 5 **Η πόλη ως ενεργός υποστηρικτής των πρακτικών ίσης ευκαιρίας**
- 6 **Η πόλη ως εργοδότης και πάροχος υπηρεσιών ίσων ευκαιριών**
- 7 **Δίκαιη πρόσβαση στη στέγαση**
- 8 Αντιμετώπιση του ρατσισμού και των διακρίσεων μέσα από την εκπαίδευση
- 9 Προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας
- 10 Διαχείριση εγκλημάτων μίσους και συγκρούσεων

Ο συντονισμός του έργου ανήκει στην ETC Graz. Τα εμπλεκόμενα μέρη είναι:

Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης – SU (Σουηδία)

Πανεπιστήμιο της Πάντοβα - Κέντρο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα - HRC Padova (Ιταλία)

Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – CECL (Ελλάδα)

Ίδρυμα για τη Διαφορετικότητα - NEKI (Ουγγαρία)

Cidalia (Ισπανία)

Ευρωπαϊκή Συμμαχία Πόλεων κατά του Ρατσισμού (ECCAR e.V.)

UNESCO, ως μέλος της ICCAR

Συντάκτες: Isabella Meier, Ingrid Nicoletti, Klaus Starl, Paul Lappalainen

Έκδοση 2.0 Φεβρουάριος 2017, Γκρατς – Στοκχόλμη - Πότσνταμ

Η Εργαλειοθήκη για την Ισότητα υλοποιείται με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της UNESCO, της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Πόλεων κατά του Ρατσισμού (ECCAR), του Ιδρύματος Open Society Foundation - At Home in Europe, του ETC Graz και των πόλεων Βέρνη, Μπολόνια, Esch-sur-Alzette, Γάνδη, Γκρατς, Πότσνταμ, Ρότερνταμ, Βιέννη και Ζυρίχη.

Η παρούσα έκδοση υλοποιήθηκε και διατίθεται με την οικονομική υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια (ADPOLIS JUST/2014/RDIS/AG/DISC/8084). Την αποκλειστική ευθύνη για το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης φέρει η ETC Graz και οι συνεργάτες του φορέα και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εισαγωγή

Η Εργαλειοθήκη για την Ισότητα είναι ένα εγχειρίδιο που στοχεύει στην παροχή στήριξης προς τις πόλεις στο πλαίσιο της υλοποίησης τοπικών πολιτικών για την επιτυχή αντιμετώπιση του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων ή την προσαρμογή υφισταμένων πολιτικών υπό το ίδιο πλαίσιο. Η Εργαλειοθήκη παρέχει αναλυτικές οδηγίες που βασίζονται σε προηγούμενες εμπειρίες και αποσκοπούν στην εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών, ξεκινώντας από τη σύλληψη μιας ιδέας έως την αποτίμηση των επιπτώσεων αυτής. Όλο το περιεχόμενο βασίζεται στην κοινή εμπειρία εργαζομένων της τοπικής αυτοδιοίκησης που εργάζονται σε Ευρωπαϊκές πόλεις.

Σκοπός μας ήταν να παρουσιάσουμε όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένες προτάσεις. Σας προσκαλούμε να διαβάσετε και να αντιμετωπίσετε την εργαλειοθήκη ως κοινή εμπειρία συναδέλφων από άλλες πόλεις και να οικειοποιηθείτε ό,τι θεωρήσετε ότι είναι χρήσιμο για τη δική σας πόλη.

Η σύνταξη της παρούσας Εργαλειοθήκης δεν θα ήταν εφικτή χωρίς την υποστήριξη των πόλεων και των εργαζομένων σε αυτές οι οποίοι μοιράστηκαν τις εμπειρίες, τις γνώσεις και το χρόνο τους. Η ECCAR και οι συντάκτες του παρόντος ευχαριστούν όλες τις συμμετέχουσες πόλεις για την συνεισφορά τους και την φιλοξενία τους, και συγκεκριμένα, τις πόλεις:

Αγία Βαρβάρα (Ελλάδα)

Αθήνα (Ελλάδα)

Βαρκελώνη (Ισπανία)

Βερολίνο (Γερμανία)

Βέρνη (Ελβετία)

Μπιλμπάο (Ισπανία)

Μπολόνια (Ιταλία)

Botkyrka (Σουηδία)

Βουδαπέστη (Ουγγαρία)

Καστίλλη-Λα Μάντσα (Ισπανία)

Esch-sur-Alzette (Λουξεμβούργο)

Γάνδη (Βέλγιο)

Γκρατς (Αυστρία)

Μαδρίτη (Ισπανία)

Malmö (Σουηδία)

Ναντ (Γαλλία)

Πετς (Ουγγαρία)

Πότσνταμ (Γερμανία)

Ρότερνταμ (Ολλανδία)

Σάντα Κρουζ (Ισπανία)

Σεβίλλη (Ισπανία)

Τουλούζη (Γαλλία)

Τορίνο (Ιταλία)

Βαλένθια (Ισπανία)

Βιέννη (Αυστρία)

Ζυρίχη (Ελβετία)

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ; 10

ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ 12

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ	12
ΒΗΜΑ Διασφάλιση ιδιοκτησίας	12
ΒΗΜΑ Σχηματισμός μιας βασικής ομάδας διαχείρισης	12
ΒΗΜΑ Συμμετοχή όλων των τμημάτων του Δήμου	12
ΒΗΜΑ Συμμετοχή μελών της ομάδας-στόχου	12

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ	13
ΒΗΜΑ Διενέργεια μελέτης/ αξιολόγησης αναγκών	13
ΒΗΜΑ Προσκαλέστε μέλη της ομάδας-στόχου να συμμετάσχουν στον σχεδιασμό της ιδέας	13
ΒΗΜΑ Κινητοποίηση εθελοντών	14
ΒΗΜΑ Καθορισμός στόχων και προσέγγισης	14
ΒΗΜΑ Προσωπικό και προϋπολογισμός	15

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ 17

ΒΗΜΑ Δημιουργία «υπηρεσίας μιας στάσης»	17
ΒΗΜΑ Δημιουργία υποδομής για εθελοντικές υπηρεσίες	17
ΒΗΜΑ Ορίστε τις ώρες λειτουργίας και τη διαθεσιμότητα των εθελοντικών υπηρεσιών	17
ΒΗΜΑ Δημόσιες σχέσεις και προσέγγιση της ομάδας-στόχου	17

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ	18
ΒΗΜΑ Εδραίωση της υπηρεσίας μέσω απόφασης του Συμβουλίου	18
ΒΗΜΑ Δημιουργία ενός δικτύου δήμων με περιθωριοποιημένους πληθυσμούς	18
ΒΗΜΑ Συνεργασία με επιστήμονες	18

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ	20
-------------------------------	----

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	20
ΒΗΜΑ Συνεργασία και συντονισμός	20
ΒΗΜΑ Συνεχής συμμετοχή της κοινότητας στην καθημερινή εργασία	20
<hr/>	
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ (FOLLOW-UP)	22
<hr/>	
ΒΗΜΑ Παρακολούθηση υλοποίησης	22
ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	22
ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	23
ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	24

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Αυτό το μοντέλο πολιτικής αφορά η παροχή δημοτικών υπηρεσιών, πέρα από τις τακτικές υπηρεσίες, στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική υποστήριξη, καθώς και τη διευκόλυνση προσφορών για καλύτερη πρόσβαση σε τακτικές υπηρεσίες. Αυτές οι ειδικές υπηρεσίες στοχεύουν να διευκολύνουν την πρόσβαση σε τακτικές κοινοτικές υπηρεσίες για τις περιθωριοποιημένες ομάδες. Συγκεκριμένα παραδείγματα είναι οι σχολές συμβουλευτικής, τα προγράμματα πρόωρης εκπαίδευσης, οι κινητές μονάδες ελέγχου υγείας και οι υπηρεσίες αρωγής προς την οικογένεια.

Οι υπηρεσίες αποσκοπούν στον καθορισμό των ίσων ευκαιριών και είναι βασικά ανοιχτές σε όλους. Ωστόσο, έχουν σχεδιαστεί για κοινωνικο-οικονομικά ασθενέστερες ομάδες ή εκείνους που επέλεξαν να ζουν στο περιθώριο, και σκοπός τους είναι η προώθηση και βελτίωση της προσβασιμότητας στις τακτικές υπηρεσίες. Η έννοια των υπηρεσιών αυτών βασίζεται στις ανάγκες και όχι τα προσωπικά χαρακτηριστικά των αποδεκτών, όπως η εθνικότητα, το φύλο ή ηλικία. Οι υπηρεσίες συνήθως συνοδεύεται από προγράμματα καθοδήγησης και συμβουλευτικής.

Ένα κοινό χαρακτηριστικό ορισμένων από τις πολιτικές των πόλεων στο πλαίσιο αυτού του μοντέλου είναι ότι αρχικά είχαν σχεδιαστεί και καθιερωθεί ως συγκεκριμένες υπηρεσίες προς τους Ρομά. Ωστόσο, η αποδοχή των εν λόγω υπηρεσιών ήταν χαμηλή από τους χρήστες τους αλλά και από τους ίδιους τους δήμους. Έγιναν όμως πιο δημοφιλείς όταν διευρύνθηκε η ομάδα-στόχος τους και όταν η παροχή των υπηρεσιών άρχισε να γίνεται βάσει αναγκών, και όχι βάσει των χαρακτηριστικών της ομάδας. Έτσι, κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτών των πολιτικών, πρέπει οι φορείς να εστιάζουν στη διασφάλιση των ίσων ευκαιριών και της ένταξης για όλους.

Η Διεθνής Σύμβαση για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων (CERD) ορίζει ότι «φυλετική διάκριση νοείται **«κάθε διάκριση, αποκλεισμός, περιορισμός ή προτίμηση που βασίζεται στη φυλή, το χρώμα του δέρματος, την καταγωγή, στην εθνική ή εθνοτική καταγωγή [...]**».

Ως «**διάκριση**» νοείται ο χαρακτηρισμός ενός ατόμου ως διαφορετικό με βάση τη «φυλή», το χρώμα, την εθνικότητα, την καταγωγή, τη γέννηση, τη θρησκεία ή τη γλώσσα (βάσει βιολογικών και πολιτιστικών ενδείξεων), δικαιολογώντας διαφοροποιημένα δικαιώματα σε διαρθρωτικό επίπεδο. Το αντίθετο της διάκρισης είναι η ισότητα. Η ισότητα προορίζεται ως κατάσταση, καθώς και ως διαδικασία.

Ως «**αποκλεισμός**» νοείται η άρνηση πρόσβασης και απόλαυσης των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε τον όρο του κοινωνικού αποκλεισμού που ορίζεται από τη ΔΟΕ, αλλά διεύρυνε τον ορισμό του τονίζοντας ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός προκύπτει όταν τα άτομα δεν μπορούν να συμμετέχουν ή να συνεισφέρουν πλήρως στην κοινωνία λόγω «άρνησης των αστικών, πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων». Στους ορισμούς αναφέρεται ότι ο αποκλεισμός προκύπτει από «τον συνδυασμό συνδεδεμένων προβλημάτων όπως η ανεργία, οι περιορισμένες δεξιότητες, το χαμηλό εισόδημα, οι ανεπαρκείς συνθήκες στέγασης, η κακή υγεία και η ρήξη εντός της οικογένειας». Η συμμετοχή είναι απαραίτητη προϋπόθεση αλλά και σκοπός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το αντίθετο του αποκλεισμού είναι η ένταξη.

Ως «**περιορισμός**» νοείται ο περιορισμός της απόλαυσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην πράξη. Αντίστοιχο θετικό στοιχείο είναι η ύπαρξη «**ίσων ευκαιριών**».

Η «**προτίμηση**» παρέχει σε ένα άτομο προνόμια υπέρ κάποιου άλλου ατόμου με βάση τη «φυλή», το χρώμα, την εθνικότητα, την καταγωγή, τη γέννηση, τη θρησκεία ή τη γλώσσα. Αντίστοιχα, υποβιβάζει το ένα άτομο σε σχέση με το άλλο. Η παραπάνω κατάσταση αντισταθμίζεται θετικά μέσω της «**ίσης μεταχείρισης**».

Οι πολιτικές που αντικρούουν με επιτυχία τις φυλετικές διακρίσεις πρέπει, ως εκ τούτου, να συμβάλουν στην επίτευξη αποτελέσματος αντίθετου από αυτές τις τέσσερις παραμέτρους (διαστάσεις) της διάκρισης.

Ως εκ τούτου, η αντιμετώπιση των διακρίσεων προϋποθέτουν ενίσχυση της ισότητας, της ένταξης, των ίσων ευκαιριών ή/και της ίσης μεταχείρισης.

→ Η πολιτική της **ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ** όπως περιγράφεται στο παρόν κεφάλαιο υποστηρίζει **ίσες ευκαιρίες** με σκοπό την **πρόληψη** και την **εξάλειψη** των περιορισμών στην απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως η εκπαίδευση, οι κοινωνικές υπηρεσίες ή η υγειονομική περίθαλψη.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ:

Το υλικό του παρόντος κεφαλαίου βασίστηκε στις πληροφορίες που παρέχονται από διάφορες πόλεις στην Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ισπανία, την Ιταλία, την Ελβετία και την Σουηδία. Τα βασικά μέρη πηγάζουν από μια πόλη στην Ουγγαρία και την Αγία Βαρβάρα (Ελλάδα).

Οι περισσότερες πόλεις έχουν είτε γεωγραφικά είτε κοινωνικά διαχωρισμένες περιοχές ή ομάδες. Οι προτεινόμενες πολιτικές του παρόντος κεφαλαίου απευθύνονται στο διαχωρισμό μέσω της βελτίωσης της προσβασιμότητας των υπηρεσιών. Έτσι, είναι μεταβιβάσιμα παραδείγματα για το πώς πρέπει να ξεπεραστεί η περιθωριοποίηση και η στέρηση σε μειονεκτούσες γειτονιές.

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ;

Πώς ωφελείται η τοπική αυτοδιοίκηση;

- Η καταπολέμηση ή η πρόληψη κοινωνικών προβλημάτων που προκαλούνται λόγω αποκλεισμού και στέρησης (π.χ. ο εθισμός στα ναρκωτικά, βία)
- Η πολιτική μπορεί να διαχειριστεί προβλήματα/περιορισμένες ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν οι περιθωριοποιημένες ομάδες του δήμου και που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από τις τακτικές υπηρεσίες.
- Η πολιτική δημιουργεί εμπιστοσύνη, επικοινωνία και στενή σχέση μεταξύ των κατοίκων της πόλης και του Δήμου.
- Η πολιτική υιοθετεί μια ολιστική προσέγγιση και βασίζεται στην ισότητα, την ιθαγένεια και την ένταξη – η συνηγορία στην περίπτωση αυτή δεν αφορά την ειδική μεταχείριση, αλλά τα ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες.
- Η πολιτική έχει σχεδιαστεί για να αντιμετωπίσει συγκεκριμένες ανάγκες αλλά όχι να στιγματίσει τους χρήστες της ή να διαιωνίσει κοινωνικά κατασκευασμένες διαφορές.

Τα σχολεία συμβουλευτικής, συγκεκριμένα:

- Προλαμβάνουν την αποκλίνουσα συμπεριφορά από νέους σε υποβαθμισμένες ομάδες, όπως η κατάχρηση ναρκωτικών, η βία ή η εγκατάλειψη.
- Οι καλά μορφωμένοι κάτοικοι είναι πιθανότερο να συμμετάσχουν στη ζωή της πόλης. Είναι πιο επιτυχημένοι στη ζωή τους και προσλαμβάνονται σε θέσεις εργασίας με μεγαλύτερη ευκολία.

Πώς ωφελείται η ομάδα-στόχος;

- Γνωρίζουν ότι μπορούν να προσέλθουν στο Δήμο και να ζητήσουν κάτι. Αισθάνονται ότι αποτελούν μέρος του Δήμου, ακόμη και αν είναι επίσης μέλη μιας περιθωριοποιημένης ομάδας.
- Έχουν την αίσθηση συμμετοχής στην κοινότητα η οποία αποτρέπει την αποκλίνουσα και εγκληματική συμπεριφορά.
- Υποστηρίζονται στην πρόσβαση στην εκπαίδευση και λαμβάνουν κατάρτιση σχετικά με την ενεργή συμμετοχή του πολίτη στα κοινά.

Τα σχολεία συμβουλευτικής, συγκεκριμένα:

- Γίνεται δυνατή η ανάπτυξη και η διαχείριση ταλέντου με μοναδικούς τρόπους.
- Οι υπηρεσίες αυτές ενθαρρύνουν την ανοχή και την καταπολέμηση των διακρίσεων και των προκαταλήψεων μεταξύ των περιθωριοποιημένων και μη-περιθωριοποιημένων ατόμων.
- Οι περιθωριοποιημένες ομάδες με μειωμένες γλωσσικές δεξιότητες μπορεί να μάθουν την τοπική γλώσσα γρηγορότερα

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Η αλλαγή της κατάστασης απαιτεί χρόνο: μην περιμένετε γρήγορες αλλαγές και άμεσο αντίκτυπο. Ειδικότερα, τα μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης και της απασχόλησης αποδείχθηκαν δύσκολα στην εφαρμογή, καθώς η αντίσταση και οι προκαταλήψεις που εκφράζονται από το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού εμποδίζουν την ένταξη σε αυτές τις περιοχές. Παράγοντες πλαισίου, όπως η οικονομική κρίση και η αύξηση των εξτρεμιστικών ιδεών και της πολιτικής διαχωρισμού σε όλη την Ευρώπη εμποδίζουν την επιτυχία. Ειδικότερα, καθώς η κρίση οδηγεί στην υλοποίηση προγραμμάτων λιτότητας, η οικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων ομάδων γίνεται ακόμα πιο δύσκολη.

ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

1

ΒΗΜΑ Διασφάλιση ιδιοκτησίας

Είναι απαραίτητο να κερδίσετε την υποστήριξη του δημάρχου της πόλης και του Δημοτικού Συμβουλίου (με επικεφαλής το Δήμαρχο) για τη λήψη πολιτικής απόφασης σχετικά με την ανάπτυξη και την υλοποίηση των ειδικών υπηρεσιών για τις περιθωριοποιημένες ομάδες. Αυτή είναι η βασική προϋπόθεση για την παροχή του απαραίτητου προϋπολογισμού και τη διευκόλυνση της αποδοχής στην πόλη.

2

ΒΗΜΑ Σχηματισμός μιας βασικής ομάδας διαχείρισης

Η ομάδα αυτή είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση και το συντονισμό της ανάπτυξης, της υλοποίησης και της τεκμηρίωσης. Μπορεί είτε να προκύψει από το υπάρχον προσωπικό της πόλης που έχει γνώσεις σχετικά με τις περιθωριοποιημένες ομάδες είτε να συσταθεί με πρόσληψη εξωτερικών συνεργατών ειδικά για το μέτρο αυτό. Συνιστάται η ομάδα διαχείρισης να αποτελείται από περίπου 4 άτομα.

3

ΒΗΜΑ Συμμετοχή όλων των τμημάτων του Δήμου

Η ολοκλήρωση αποτελεί μια γενική προοπτική, ακόμη και αν το θέμα έχει ανατεθεί επίσημα σε μια συγκεκριμένη μονάδα. Ως εκ τούτου, όλα τα τμήματα πρέπει στην πραγματικότητα να συμπεριληφθούν. Απαιτείται συνεργασία και μια κοινή προσέγγιση σε όλα τα τμήματα. Τα τμήματα τα οποία δεν εμπλέκονται άμεσα πρέπει να ενημερώνονται και να βρίσκονται σε ετοιμότητα ώστε να συμμετάσχουν προσωρινά σε ad hoc εργασίες. Παραδείγματα τέτοιου είδους προσωρινής άμεσης συμμετοχής είναι: η τεχνική μονάδα για έλεγχο των στοιχείων ακινήτων που χρησιμοποιούνται για την πολιτική, το οικονομικό γραφείο για ορισμένες πράξεις ή το γραφείο του δημάρχου για εκδηλώσεις πρωτοκόλλου.

4

ΒΗΜΑ Συμμετοχή μελών της ομάδας-στόχου

Είναι απαραίτητο, για να έχουν επιτυχία αυτού του είδους, να συμμετέχουν στη διαδικασία σχεδιασμού τους άτομα από τις ομάδες-στόχους.

→ Σχεδιασμός και συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών
Προετοιμασία της έννοιας

Συμβουλή! Μην συμπεριλάβετε εκπροσώπους από τις ομάδες-στόχους (π.χ. ΜΚΟ) ως εξωτερικούς συμβούλους μόνο. Προσπαθήστε να απασχολήσετε τα άτομα αυτά ως «τακτικά μέλη». Μην αντιμετωπίζετε τα μέλη των ομάδων-στόχων ως άτομα που χρειάζονται βοήθεια ή είναι ευάλωτα, αλλά μάλλον ως ειδικούς ως προς την κατάσταση τους και το καθημερινό περιβάλλον και – φυσικά – ως ίσους πολίτες εντός της κοινότητας.

Εγκαταστάσεις, οι οποίες παρέχουν πρόσβαση προς την ομάδα-στόχο είναι οι εκκλησίες και τα σχολεία, καθώς λειτουργούν ως σημαντικοί μεσάζοντες μεταξύ του δήμου και του πληθυσμού. Οι γονείς είναι η σημαντικότερη ομάδα-στόχος για τα μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης, δεδομένου ότι η συνεργασία τους είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση αυτών των μέτρων. Η υποστήριξη από τις οικογένειες είναι απαραίτητη για την επιτυχή υλοποίηση της πολιτικής.

Σε γενικότερο επίπεδο, το κοινό μπορεί να θεωρηθεί και αυτό ως ενδιαφερόμενο μέρος.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ

5

ΒΗΜΑ Διενέργεια μελέτης/ αξιολόγησης αναγκών

Ορισμένες πόλεις πραγματοποίησαν αξιολόγηση αναγκών, ενώ άλλες όχι. Συνιστάται ωστόσο μια μελέτη ή οποιαδήποτε άλλη επιστημονική μέθοδος για την υποστήριξη της ανάπτυξης της πολιτικής με αποδεικτικά στοιχεία. Η επιτόπια έρευνα και τα ερωτηματολόγια που αφορούν την ομάδα στόχο είναι σημαντικά ως βάση για την πολιτική έννοια σε εμπειρικά δεδομένα και την αποδοχή της πολιτικής.

Μπορείτε να διεξαχθεί ενεργή διερεύνηση των αναγκών και σχεδιασμός μέτρων παρεμβάσεως με βάση τις ανάγκες με έντονη προοπτική ένταξης. Επενδύστε στη γνώση σχετικά με τις τοπικές ανάγκες και συμμετέχετε σε αगाστή συνεργασία με κοινωνικούς επιστήμονες.

6

ΒΗΜΑ Προσκαλέστε μέλη της ομάδας-στόχου να συμμετάσχουν στον σχεδιασμό της ιδέας

Τα μέλη της ομάδας-στόχου πρέπει όχι μόνο να προσκληθούν να συμμετάσχουν σε αξιολόγηση των αναγκών, αλλά και να λάβουν ενεργό μέρος στη διεργασία του σχεδιασμού του προγράμματος. Δημιουργήστε μια ανοικτή και ειλικρινή σχέση μαζί τους και μην τους χειραγωγείτε με σκοπό την υποστήριξη των υποθέσεών σας. Θεωρείστε τους συνεργάτες και άτομα ικανά να επηρεάσουν την κοινή γνώμη. Η συμμετοχή τους οδηγεί σε μια βαθύτερη επαφή μεταξύ χρηστών και παρόχων υπηρεσιών ήδη από την αρχή της συνεργασίας.

Π.χ. οργανώστε συνέδρια μαζί με τις ενώσεις των περιθωριοποιημένων ομάδων ή τις εθνοτικές μειονότητες και δημιουργήστε γνώση σχετικά με τους λόγους κοινωνικού αποκλεισμού και συγκεκριμένα προβλήματα και ανάγκες. Καλέστε τα μέλη της ομάδας-στόχου, τους πολιτικούς και το προσωπικό του Δήμου να συμμετέχουν σε συζήτηση με σκοπό τη διάγνωση της τρέχουσας

κατάστασης στην πόλη.

Αυτή η συμμετοχή δεν χρειάζεται απαραίτητα να πραγματοποιηθεί σε τυπικό επίπεδο, αλλά πρέπει να υπάρχουν οι συνθήκες που θα επιτρέψουν την ουσιαστική συμμετοχή.

7

ΒΗΜΑ Κινητοποίηση εθελοντών

Συνιστάται, επίσης να δοθούν στους εθελοντές κίνητρα για να βοηθήσουν στην καθιέρωση αυτών των υπηρεσιών. Είναι σημαντικό οι εθελοντές να ανήκουν σε διαφορετικές ομάδες (να μην είναι μόνο μέλη περιθωριοποιημένων ομάδων/ομάδων-στόχων), προκειμένου να ενισχυθεί η κοινωνική ένταξη, από την αρχή. Η εθελοντική βοήθεια προσθέτει στην εμπειρία και την επαγγελματική γνώση των εθελοντών. Κάνουν χρήση υφιστάμενων κανονισμών, όπως η υποχρέωση των νέων για παροχή κοινοτικής εργασίας ή άλλων μορφών παροχής υπηρεσιών ή βοήθειας.

Προσπαθήστε να έρθετε σε επαφή με τον πληθυσμό. Αυτό θα σας επιτρέψει να ενημερώνεστε άμεσα σχετικά με υπάρχοντα ή εκκρεμή ζητήματα ή και να τα αποτρέψετε, αν είναι εφικτό. Π.χ. συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί ή γιατροί μπορεί να βοηθήσει προσωρινά στη διδασκαλία ή στον τομέα της υγείας.

8

ΒΗΜΑ Καθορισμός στόχων και προσέγγισης

Οι περιθωριοποιημένες ομάδες, ιδιαίτερα, χρειάζονται υποστήριξη στον τομέα της εκπαίδευσης/κατάρτισης, απόκτησης προσόντων και ένταξης στην αγορά εργασίας. Αν τα σχολεία συμβουλευτικής για περιθωριοποιημένες ομάδες αποτελούν μέρος του σχεδιασμού: εστιάστε σε πραγματική διδασκαλία και όχι σε άλλες δραστηριότητες φροντίδας ή αναψυχής. Να εξετάζετε πάντα τα ζητήματα διακρίσεων και ρατσισμού με τους μαθητές.

Επιπλέον, συνιστάται η παροχή υπηρεσιών για την επίτευξη πολιτικής και κοινωνικής συμμετοχής. Αυτό λειτουργεί, επίσης, μέσω της καθιέρωσης επαφών μεταξύ των περιθωριοποιημένων και μη-περιθωριοποιημένων ομάδων. Ένας σημαντικός στόχος είναι να η ανάπτυξη μιας αίσθησης ιθαγένειας και συμμετοχής στην Κοινότητα.

Προς τούτο, σχεδιάστε υπηρεσίες που θα κάνουν τα μέλη των περιθωριοποιημένων ομάδων να αισθάνονται ότι ζουν στην ίδια πόλη ως ισότιμοι πολίτες, με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις όπως οποιοσδήποτε άλλος. Οι δημοτικές υπηρεσίες πρέπει να αποδείξουν ότι η τοπική κυβέρνηση λειτουργεί για όλους τους κατοίκους με τον ίδιο τρόπο και ότι είναι ευπρόσδεκτοι να προσέλθουν στο Δημαρχείο και να εκφράσουν τις ανησυχίες τους. Οι συμμετοχικές αυτές δράσεις έχουν αποδειχθεί ως οι πλέον βιώσιμες όσον αφορά την οικοδόμηση εμπιστοσύνης.

Σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητο να σχεδιάσετε ή να αφιερώσετε τις υπηρεσίες σας σε μια ομάδα με βάση τις ανάγκες και όχι τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, όπως η εθνοτική καταγωγή, η θρησκεία ή το φύλο. Π.χ. ειδικές υπηρεσίες μόνο για τους Ρομά δεν θα είναι εξίσου αποδεκτές και επιτυχημένες. Πρέπει να αποφευχθεί η διαιώνιση του στιγματισμού για ορισμένες ομάδες μέσα από την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών.

9

ΒΗΜΑ Προσωπικό και προϋπολογισμός

Απαιτούνται τουλάχιστον πέντε εργαζόμενοι από τις κοινωνικές υπηρεσίες και 2-3 μεσολαβητές, αρκετοί εθελοντές και ο Αντιδήμαρχος.

Διερευνήστε επιλογές εξωτερικής χρηματοδότησης, π.χ. διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ.

Το σχολείο συμβουλευτικής που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο απευθύνεται σε πληθυσμό 28.000 ατόμων. Το προσωπικό του αποτελείται από 1 εκτελεστικό διευθυντή (μερική απασχόληση), 4-5 λέκτορες, 3 επίσημους εθελοντές καθηγητές και 12 εθελοντές από δευτεροβάθμια σχολεία ή πανεπιστήμια/συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί.

Υποδομή: Πρέπει να αποτελείται από 1 κτίριο της κοινότητας στο οποίο να υπάρχουν 3 δωμάτια που θα χρησιμοποιούνται για διδασκαλία (ένα από αυτά μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως κέντρο διοίκησης) και κατάλληλο αριθμό υπολογιστών.

Συμβουλή! Παρέχετε όλες τις υπηρεσίες για όλους τους κατοίκους και μην σχεδιάσετε επιπλέον υπηρεσίες για συγκεκριμένες ομάδες. Διαφορετικά οι υπηρεσίες αυτές δεν θα βρουν αποδοχή ούτε από τις περιθωριοποιημένες ούτε από τις μη-περιθωριοποιημένες ομάδες, ιδίως δε μεταξύ των πολιτικών. Αναπτύξτε εξειδικευμένα προγράμματα ή υπηρεσίες που δικαιολογούνται μόνο από συγκεκριμένες ανάγκες σε ατομική βάση. Κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων αυτών, ακολουθήστε μια προσέγγιση βάσει αναγκών και όχι βάσει χαρακτηριστικών.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ**ΜΕΤΡΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ**

Έλλειψη προθυμίας από ενδιαφερόμενους για υποστήριξη της πολιτικής

Αναφερθείτε στα πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς αυτά είναι αποδεκτά και υποχρεωτικά στο πλαίσιο σύνθεσης πολιτικών σε όλους τους χώρους

Το μέτρο έχει αναπτυχθεί και υλοποιηθεί με κονδύλια της ΕΕ ή άλλους πόρους. Οι πόροι εξαντλούνται και διακυβεύεται η συνέχιση της υπηρεσίας

Ενσωματώστε τις ξεχωριστές υπηρεσίες για περιθωριοποιημένες ομάδες στις κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.

Προκαταλήψεις μεταξύ περιθωριοποιημένων και μη-περιθωριοποιημένων ομάδων

Εκπαίδευση των πολιτικών βάσει δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, συμμετοχή των μελών των περιθωριοποιημένων και μη-περιθωριοποιημένων ομάδων

ΚΙΝΔΥΝΟΙ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΡΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Συγκρούσεις εντός των περιθωριοποιημένων ομάδων

Η κοινωνική εργασία και η ενεργή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και συμμετοχή αυτών στην εφαρμογή της πολιτικής

Πρέπει να πείσετε άτομα που επέμεναν σε ξεχωριστές υπηρεσίες ειδικά για περιθωριοποιημένες ομάδες.

Ο δήμος απευθύνει όλες τις πρωτοβουλίες του σε όλους τους κατοίκους και εμπλέκει μέλη των περιθωριοποιημένων ομάδων και άλλα άτομα.

Προβολή του έργου με τρόπο ώστε να θελήσουν να συμμετάσχουν κι άλλα άτομα

Εντοπίστε άτομα που είναι πλέον κατάλληλα να λειτουργήσουν ως επηρεαστές της κοινής γνώμης σε κάθε συγκεκριμένο ζήτημα, π.χ. δημόσιες προσωπικότητες που τυγχάνουν αποδοχή και έτσι είναι σε θέση να δεσμεύσουν άτομα να συμμετέχουν

Προβληματικές αντιδράσεις: κάθε τι νέο δημιουργεί ένταση

Είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι οι ειδικές υπηρεσίες δεν ανταγωνίζονται τις τακτικές υπηρεσίες. Αντίθετα, έχουν στόχο τη στήριξη των τακτικών υπηρεσιών.

Συμβουλή! Αν είναι δυνατόν, επωφεληθείτε από τις υπάρχουσες γνώσεις και τις μελέτες, τα προγράμματα, τα δίκτυα εθελοντικών υπηρεσιών ή βοήθειας στη γειτονιά κ.α. που λειτουργούν στο πλαίσιο του δήμου. Η δημιουργία δικτύων μπορεί να παρέχει συμπληρωματικές ή πρόσθετες υπηρεσίες επιπλέον όσων είναι ήδη σε λειτουργία. Π.χ. αν οι περιθωριοποιημένες ομάδες δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, ο Δήμος θα μπορούσε να εφαρμόσει προγραμματικές συμφωνίες με τοπικά ιατρικά κέντρα και νοσοκομεία εντός της Κοινότητας, και να καλύψει με τον τρόπο αυτό μια συγκεκριμένη ανάγκη μέσω της δικτύωσης.

→ Εφαρμογή στην πράξη

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

10

ΒΗΜΑ Δημιουργία «υπηρεσίας μιας στάσης»

Βρείτε ένα μέρος που θα χρησιμοποιηθεί ως κεντρικό σημείο υπηρεσίας, όπου μέλη των περιθωριοποιημένων ομάδων και άλλοι θα μπορούν να προσέρχονται για να θέτουν ερωτήματα και να ενημερώνονται για τις υπηρεσίες της πόλης, τις διαδικασίες και τα δικαιώματά τους. Θα πρέπει να σχεδιαστεί ως υπηρεσία μιας στάσης («one-stop-shop»).

Το μόνιμο διοικητικό προσωπικό πρέπει να εργάζεται στον χώρο αυτόν. Το προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδευτεί σχετικά με τις ανάγκες και τις ανησυχίες της ομάδας- στόχου, και να ενημερώνει την ομάδα-στόχο σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις καθώς και να βοηθά τα μέλη της να κατανοήσουν και να εξοικειωθούν με τις δημόσιες υπηρεσίες. Είναι σημαντικό μέλη των περιθωριοποιημένων ομάδων να απασχολούνται εντός της υπηρεσίας αυτής ώστε να χτιστεί σχέση εμπιστοσύνης και να αποκτηθεί ειδική εμπειρία από την εργασία.

11

ΒΗΜΑ Δημιουργία υποδομής για εθελοντικές υπηρεσίες

Παρέχετε την υποδομή για την υποστήριξη εθελοντικών προσπάθειών. Παρέχετε βοήθεια σε διοικητικά και οργανωτικά θέματα. Υποστηρίξτε γιατρούς, οι οποίοι προσφέρουν δωρεάν ιατρικές εξετάσεις σε περιθωριοποιημένα άτομα, παρέχετε διευκολύνσεις για εθελοντές φροντιστές παιδιών, που αναλαμβάνουν όσο οι γονείς είναι σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα ή μαθαίνουν να γράφουν ή να διαβάζουν. Συνεργαστείτε με τοπικές επιχειρήσεις και παρακινήστε τις να προβούν σε χορηγίες, ή ανταλλαγή τροφίμων που περισσεύουν από τοπικά σούπερ μάρκετ/εστιατόρια.

12

ΒΗΜΑ Ορίστε τις ώρες λειτουργίας και τη διαθεσιμότητα των εθελοντικών υπηρεσιών

Αν πρόκειται για σχολείο συμβουλευτικής ή μια κινητό σταθμό υγειονομικής περίθαλψης, αποσαφηνίστε τη διαθεσιμότητα των επαγγελματιών εθελοντικής εργασίας (όπως δασκάλων, προσωπικού υγειονομικής περίθαλψης). Αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει ως εξής: κάθε εθελοντής επαγγελματίας δηλώνει σε ποια χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια της εβδομάδας είναι διαθέσιμος να προσφέρει υπηρεσίες. Οι χρήστες της υπηρεσίας (παιδιά, άτομα που χρήζουν υγειονομικής περίθαλψης) πρέπει, στη συνέχεια, να δηλώσουν ενδιαφέρον για τις υπηρεσίες που πιστεύουν ότι τους είναι απαραίτητες.

13

ΒΗΜΑ Δημόσιες σχέσεις και προσέγγιση της ομάδας-στόχου

Το λειτουργικό προσωπικό ενημερώνει τους δικαιούχους σχετικά με τις δραστηριότητες του Δήμου. Εκτός από την παροχή γραπτών πληροφοριών μέσω του Διαδικτύου ή των μέσων ενημέρωσης, είναι σημαντική η προσπάθεια προσέγγισης μέσω των κοινοτήτων. Εάν υπάρχουν τοπικά μέσα ενημέρωσης, χρησιμοποιήστε τα και παρευρεθείτε σε φεστιβάλ της Κοινότητας ή άλλες εκδηλώσεις για να προωθήσετε την πολιτική σας και να προσελκύσετε εθελοντές και συμμετέχοντες.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

14

ΒΗΜΑ Εδραίωση της υπηρεσίας μέσω απόφασης του Συμβουλίου

Λάβετε απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση και την εκταμίευση των κονδυλίων για συγκεκριμένες δραστηριότητες. Η υπηρεσία θα πρέπει να ονομαστεί σύμφωνα με τις δραστηριότητές της και όχι να αντιστοιχίζεται σε συγκεκριμένη ομάδα-χρήστη, όπως π.χ. οι Ρομά. Μην προβείτε σε διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων ομάδων του πληθυσμού. Βεβαιωθείτε ότι οι υπηρεσίες αυτές αντικατοπτρίζονται στην προετοιμασία του προϋπολογισμού και τον προγραμματισμό του τεχνικού προγράμματος της διοίκησης του Δήμου. Περιλαμβάνετε την πολιτική στις τακτικών υπηρεσίες του Δήμου. Το κείμενο της απόφασης θα μπορούσε να συντάσσεται από τον προϊστάμενο της Κοινωνικής Υπηρεσίας σε συνεργασία με διευθυντές άλλων υπηρεσιών του Δήμου.

15

ΒΗΜΑ Δημιουργία ενός δικτύου δήμων με περιθωριοποιημένους πληθυσμούς

Ένα (εθνικό) δίκτυο δήμων στους οποίους φιλοξενούνται περιθωριοποιημένοι πληθυσμοί μπορεί να είναι χρήσιμο για πολλούς λόγους. Δημιουργήσετε ένα διαδημοτικό κέντρο. Η επιτυχημένη βελτίωση της κατάστασης των περιθωριοποιημένων ομάδων μπορεί να επιτευχθεί με βιώσιμο τρόπο μόνο μέσω μιας υπερ-τοπικής προσέγγισης.

Ως στρατηγική για την επέκταση της πολιτικής αναφέρθηκε η ενεργή δικτύωση με διάφορες εθνοτικές μειονότητες και ενώσεις ευάλωτων ομάδων σε όλη τη χώρα για τη δημιουργία ενός δικτύου σε εθνικό επίπεδο, το οποίο μπορεί να συμμετέχει στη χάραξη πολιτικής. Υπό αυτό το πρίσμα, μια ομάδα ανθρώπων ταξίδεψαν σε όλη τη χώρα για να συναντηθούν με τις τοπικές κοινωνίες και να μάθουν σχετικά με τις δραστηριοποιούμενες ενώσεις. Αυτό βοήθησε στην καθιέρωση μιας εθνικής ένωσης περιθωριοποιημένων ομάδων, η οποία αναλύει ζητήματα κοινωνικού αποκλεισμού, αποκτά γνώσεις, επηρεάζει την κοινή γνώμη, δημιουργεί ευαισθητοποίηση, προσφέρει ανθρώπινους πόρους και λειτουργεί σε ένα δίκτυο σημείων επαφής.

16

ΒΗΜΑ Συνεργασία με επιστήμονες

Η μακροπρόθεσμη εφαρμογή ή συνέχιση μιας πολιτικής που βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων: ένας πολύ σημαντικός εξ αυτών είναι η εργασία μαζί με επιστήμονες, οι οποίοι μπορεί να αναλύσουν και να καταγράψουν τις ανάγκες και να εντοπίσουν τις τάσεις. Οι ειδικοί μπορούν να παρέχουν επιστημονικές γνώσεις και ανατροφοδότηση προς τους πολιτικούς και οι πολιτικοί μπορεί να συνθέσουν τα παραπάνω σε ένα πλάνο του τι πρέπει να γίνει και τι χρειάζεται η κοινωνία. Τα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας μεταξύ επιστημόνων και πολιτικών θα οδηγήσουν στα επόμενα βήματα της περαιτέρω ανάπτυξης και βιώσιμης εφαρμογής της πολιτικής.

→ Βιωσιμότητα

ΚΙΝΔΥΝΟΙ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ**ΜΕΤΡΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ**

Το μέτρο έχει αναπτυχθεί και υλοποιηθεί με κονδύλια της ΕΕ ή άλλους πόρους. Οι πόροι εξαντλούνται και διακυβεύεται η συνέχιση της υπηρεσίας

Ενσωματώστε τις ξεχωριστές υπηρεσίες για περιθωριοποιημένες ομάδες στις κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.

Συγκρούσεις εντός των περιθωριοποιημένων ομάδων

Η κοινωνική εργασία και η ενεργή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και συμμετοχή αυτών στην εφαρμογή της πολιτικής

Οι περιθωριοποιημένες ομάδες δεν είναι εξοικειωμένες με τις δημόσιες αρχές και τις δημόσιες υπηρεσίες

Θα πρέπει να τους πείσετε ότι οι δημοτικές υπηρεσίες τους ωφελούν (π.χ. να τους πείσετε για τα οφέλη του είναι μορφωμένοι και να τυγχάνουν σεβασμού στην κοινωνία)

Η προσέγγιση των ομάδων-στόχος είναι δύσκολη

Ακόμα κι αν ακούγεται κουραστικό: οι επισκέψεις από πόρτα σε πόρτα αποδίδουν καλύτερα.

Κοινωνικά προβλήματα, όπως η φτώχεια, τα ναρκωτικά, η υπερβολική παρακολούθηση τηλεόρασης και η χρήση του Διαδικτύου επηρεάζουν την επιτυχία της πολιτικής, καθώς επηρεάζει την χρήση υπηρεσιών της ομάδας-στόχου.

Αναζητήστε την υποστήριξη των κοινωνικών λειτουργών και επαγγελματιών από τα αντίστοιχα πεδία

Μια πρόκληση που αναφέρθηκε είναι η μεταβαλλόμενη αρμοδιότητα των τοπικών κυβερνήσεων μέσω εθνικών πολιτικών, στο πλαίσιο των οποίων οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης περιορίζονται.

Βασίστε την πολιτική σε διάφορους πυλώνες χρηματοδότησης ώστε να είναι ανεξάρτητη από την πόλη (τουλάχιστον όσον αφορά στον προϋπολογισμό).

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ

Τα κύρια στοιχεία της πολιτικής είναι μεταβιβάσιμα σε κάθε δήμο: συμμετοχή, διαφάνεια, προσαρμογή του σχεδιασμού σε πραγματικές ανάγκες, αποδοχή, χρήση κεφαλαίων και πόρων ως επένδυση με αποτελέσματα που επηρεάζουν το κοινό και ένα σαφές και ρεαλιστικό όραμα. Είναι σημαντικό να εξασφαλίσετε κοινούς στόχους, κανάλια επικοινωνίας και κοινές αξίες.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

17

ΒΗΜΑ Συνεργασία και συντονισμός

Οι καθημερινές συναντήσεις, η συνεργασία και συντονισμός είναι ουσιαστικό μέρος αυτής της πολιτικής. Η συνεργασία και οι συναντήσεις με όλες τις υπηρεσίες και τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι το πιο σημαντικό μέρος της καθημερινής εργασίας. Ο συντονισμός και η συνεργασία βοηθούν επίσης την παρακολούθηση της επίτευξης στόχων. Άλλες πόλεις, ωστόσο, αναφέρουν ότι οι ad hoc συναντήσεις λίγες φορές το μήνα μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών είναι επαρκείς για την επίτευξη των στόχων. Αυτό εξαρτάται από τα συγκεκριμένα μέτρα.

Επιπλέον, συνιστάται οι κύριοι ενδιαφερόμενοι να καλούνται στις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου για να μιλήσουν για τις επιτυχίες και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν. Αυτό παρακινεί τους πολιτικούς φορείς που δεν εμπλέκονται άμεσα να στηρίξουν περαιτέρω την πολιτική.

18

ΒΗΜΑ Συνεχής συμμετοχή της κοινότητας στην καθημερινή εργασία

Επενδύστε σε μέτρα τα οποία οικοδομούν κλίμα εμπιστοσύνης του τοπικού πληθυσμού στην παρούσα πολιτική. Αυτή είναι μια δύσκολη διαδικασία που απαιτεί τοπική παρουσία και συνεχή επικοινωνία με τους ανθρώπους. Θα πρέπει να ακούτε τις ανησυχίες τους, να καταγράφετε τις ανάγκες τους, και να διατυπώνετε μέτρα παρέμβασης. Ακόμη και αν έχετε ένα όραμα, θα πρέπει έχετε πάντα τους δικαιούχους ως εταίρους σας σε αυτό το όραμα. Για να επιτύχετε μακροπρόθεσμη συμμετοχή των ομάδων-στόχος, καλό θα είναι να διαθέτετε τα απαραίτητα εργαλεία για την επιβράβευση της ομάδας-στόχου (π.χ. σοκολάτες, τετράδια, στυλό, κλπ.)

Η συμμετοχή στις εκδηλώσεις της κοινότητας βοηθά πολύ, π.χ. σε ημέρες επαφής με τους δασκάλους, φεστιβάλ ή στο τοπικό ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

→ Καθημερινές εργασίες

Περαιτέρω πρόσθετα μέτρα που προτείνονται από τις πόλεις:

- Μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης του σχολείου

Τα μέτρα περιλαμβάνουν: προγράμματα ανάγνωσης και γραφής στο πλαίσιο συντονισμένων δραστηριοτήτων στην εκπαίδευση. Στενή συνεργασία με τα σχολεία που περιλαμβάνει συμμετοχή των δικαιούχων. Ένα σημαντικό μέτρο για τη μείωση των ποσοστών εγκατάλειψης του σχολείου είναι η οργάνωση συζητήσεων από πόρτα σε πόρτα με τους γονείς για τη σημασία του να πηγαίνουν τα παιδιά στο σχολείο.

Ένα σχολείο συμβουλευτικής για περιθωριοποιημένα παιδιά που λειτουργεί υπό ένα ίδρυμα, πλέον του «κανονικού εκπαιδευτικού συστήματος», βοηθά στην αντιμετώπιση των περιστατικών εγκατάλειψης του σχολείου. Τα τοπικά σχολεία αναλαμβάνουν με αυτόν τον τρόπο να επιτρέψουν στα συμβουλευτικά σχολεία να αναπτυχθούν παράλληλα, διατηρώντας καθημερινή επαφή μαζί τους και παρέχοντάς τους νομιμότητα. Η σχέση με τα τοπικά σχολεία πρέπει να διατηρηθεί μέσω τακτικών επισκέψεων και με την από κοινού διοργάνωση χριστουγεννιάτικων εκδηλώσεων ή άλλων εκδηλώσεων.

- Αντιμετώπιση της φτώχειας και της ανεργίας

Εθελοντισμός, εξατομικευμένη παρέμβαση από την κοινωνική υπηρεσία, μέτρα για την παροχή νέων δεξιοτήτων. Να είστε ρεαλιστές και να αναγνωρίζετε και να λαμβάνετε υπόψη σας τις προκαταλήψεις των εργοδοτών τις οποίες θα πρέπει να ξεπεράσετε.

- Συμβουλευτική υποστήριξη

Η συμβουλευτική υποστήριξη σε οικογένειες (για όλους τους κατοίκους) με ένα σαφές αναπτυξιακό στόχο περιλαμβάνει πρωτοβουλίες για την προαγωγή της υγείας και την πρόληψη των ασθενειών, ιατρικές και εργαστηριακές εξετάσεις, προληπτικές εξετάσεις για παιδιά, ενέργειες πολιτικής προστασίας και εξατομικευμένη υποστήριξη.

- Ανάπτυξη υποδομής για τις τέχνες

Υποστήριξη πολιτιστικών εκδηλώσεων, ίδρυση ενώσεων για την τέχνη, υποστήριξη φεστιβάλ και εκδηλώσεις, οι οποίες ασχολούνται με τον πολιτισμό των εθνοτικών μειονοτήτων, κινητοποίηση των ανθρώπων από την κοινότητα που έχουν κάτι να προσφέρουν.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ (FOLLOW-UP)

19

ΒΗΜΑ Παρακολούθηση υλοποίησης

Αξιολογήστε την πολιτική σε μια άτυπη καθημερινή βάση μέσω τακτικών συναντήσεων και ανακλαστικές μεθόδους αξιολόγησης. Αξιολογήστε κάθε χρόνο επίσημα την πολιτική μέσα από τακτικές επαφές με όλες τις εντεταλμένες αρχές (διαφορετικά τμήματα του δήμου). Η πολιτική μπορεί να προσαρμοστεί με βάση τα ευρήματα. Π.χ. οι συνθήκες μπορεί να αλλάξουν μετά από λίγο και οι προτεραιότητες θα πρέπει να προσαρμοστούν αναλόγως. Είναι σημαντικό να παραμείνετε ευέλικτοι και να μην θεωρείτε τίποτα δεδομένο. Οι ανάγκες των κατοίκων μπορεί να αλλάξουν στο πλαίσιο της ένταξης. Το αποτέλεσμα της παρακολούθησης πρέπει να είναι μέρος της ετήσιας υποβολής εκθέσεων. Θα πρέπει να γίνουν σχετικές προσαρμογές στο σχεδιασμό του επόμενου ετήσιου σχεδίου.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

- Πρόκειται για πολιτική ένταξης και, κατά συνέπεια, απορρίπτει την παροχή υπηρεσιών πρόσθετης υποστήριξης βάσει των χαρακτηριστικών των δικαιούχων. Μόνο η παροχή υπηρεσιών βάσει των αναγκών είναι σύμφωνη με την προσέγγιση αυτή.
- Συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων και συμμετοχή της ομάδας-στόχου (όχι ως εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, αλλά ως εργαζόμενοι)
- Σεβασμός της πολυμορφίας
- Δικτύωση εντός του Δήμου και λειτουργία όλων των υπηρεσιών με την ίδια φιλοσοφία
- Ευελιξία όλων των φορέων
- Προσπαθήστε να βρείτε και εκμεταλλευτείτε κάθε δυνατή πηγή χρηματοδότησης
- Αίσθηση συμμετοχής του λαού και προσέγγιση διαδικασίας από τη βάση προς την κορυφή
- Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη δεσμεύονται από έναν κοινό σκοπό, αλλά ο καθένας αναλαμβάνει υπό ίσους όρους το μέρος της εργασίας που του αναλογεί

→ Αντίκτυπος και αποτελέσματα

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτες για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων:

- Ο αριθμός των περιθωριοποιημένων παιδιών στο σχολείο, που καταφέρνουν να εισέλθουν στη τριτοβάθμια εκπαίδευση μετά από υποστήριξη
- Η απόδοση (βαθμοί) των μαθητών στο κανονικό σχολείο αυξήθηκε από τη στιγμή που ξεκίνησαν να παρακολουθούν σχολείο συμβουλευτικής
- Μειωμένα ποσοστά εγκατάλειψης φοίτησης στα σχολεία (αναλύονται από σχετικές ομάδες)
- Βελτίωση της συμπεριφοράς των παιδιών στο σχολείο (καλύτερη συγκέντρωση, χαμηλότερη επιθετικότητα)
- Μέλη περιθωριοποιημένων ομάδων συμμετέχουν σε όλο και μεγαλύτερους αριθμούς σε επαγγέλματα όπως αυτό του δικηγόρου, του γιατρού, του τεχνικού.
- Ποικιλομορφία επαγγελμάτων εντός των περιθωριοποιημένων ομάδων
- Τα μέλη της περιθωριοποιημένης ομάδας καταθέτουν αιτήσεις στις κοινωνικές υπηρεσίες: αριθμός και είδη αιτήσεων από μέλη των περιθωριοποιημένων ομάδων
- Αύξηση του αριθμού των αιτήσεων για θέσεις απασχόλησης από μέλη ομάδων-στόχου στη δημόσια διοίκηση
- Αλλάζει η εικόνα της πόλης / του πληθυσμού κατά ομάδες
- Οι γονείς έχουν δυνατότητα να υποστηρίξουν τα παιδιά τους και η σχέση μεταξύ γονέων και παιδιών βελτιώνεται
- Οι γονείς συνδέονται καλύτερα μεταξύ τους και έχουν στενότερες σχέσεις στο πλαίσιο της γειτονιάς τους.

Προτεινόμενες μέθοδοι για την εκτίμηση επιπτώσεων:

- Χρησιμοποιήστε στατιστικές καθώς τα αποτελέσματα τους είναι μη-διαπραγματεύσιμα
- Τα δεδομένα που συλλέγονται από κοινωνικές υπηρεσίες επιτρέπουν τη μέτρηση του εξατομικευμένου αντίκτυπου και του βαθμού στον οποίο παρέχεται βοήθεια σε ανθρώπους που την έχουν ανάγκη.

ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Β (Ουγγαρία): Σχολείο στην πόλη Β Το σχολείο στην πόλη Β. είναι ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα που λειτουργεί από το 1998. Παρέχει βοήθεια και προωθεί τις ίσες ευκαιρίες για παιδιά και νέους που αντιμετωπίζουν εμπόδια στην απόδοση τους στο σχολείο. Επίσης, διοργανώνει εξωτερικές και πολιτιστικές δραστηριότητες για τα παιδιά. Η δημοτική αρχή της Β., μιας πόλης περίπου 28.000 κατοίκων, συμπεριλαμβανομένου ενός μεγάλου πληθυσμού Ρομά, είναι ένας από τους πιο ένθερμους υποστηρικτές του σχολείου ήδη από τη σύλληψη της ιδέας ίδρυσής του. Ο δήμος δεν είναι μόνο χορηγός, πάροχος υπηρεσιών και δημοσιότητας για το ίδρυμα, αλλά αποτελεί και μέρος ενός μεγάλου συνασπισμού ενδιαφερομένων φορέων των οποίων κοινός σκοπός είναι η προώθηση του έργου του σχολείου. Το σχολείο λειτουργεί και χρηματοδοτείται κατά κύριο λόγο από την Δημοτική αρχή ήδη από την αρχή της λειτουργίας του, ενώ έχει λάβει και επιχορηγήσεις από το ίδρυμα Open Society Foundations, άλλους ιδιωτικούς φορείς και το τότε Υπουργείο Παιδείας. Τον Σεπτέμβριο του 2004, μετά την πρόταση της δημοτικής αρχής, ιδρύθηκε ένα ίδρυμα με το ρητό σκοπό της δημιουργίας περισσότερο ευνοϊκών συνθηκών για τον Δήμο ώστε να είναι σε θέση να ενισχύει το έργο. Επίσης το 2004, το ίδρυμα υπέγραψε μια συμφωνία για την παροχή υπηρεσιών μαζί με τη δημοτική αρχή, ύψους 19.920.000 HUF για το 2016. Η συμφωνία καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους μισθούς των εκπαιδευτικών, το κόστος των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και καθαριότητας.

Αττική (Ελλάδα): Ενσωμάτωση των κοινωνικών υπηρεσιών με σκοπό την κάλυψη των αναγκών των Ρομά (CECL)

Η πολιτική αφορά την πόλη ως πάροχο υπηρεσιών και ασχολείται με την ενσωμάτωση των κοινωνικών υπηρεσιών με σκοπό την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού Ρομά. Ένας Δήμος στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής φιλοξενεί μεγάλο πληθυσμό Ρομά που είναι καλά ενταγμένος στην κοινωνία (χαρακτηριστικό αρκετά σπάνιο).

<http://www.agiavarvara.gr/portal/page/portal/ab/>

The Rom Network: <http://www.oikokoinonia.gr/en/action.asp>

<http://budaorsitanoda.webs.com/>

